

Patrona

INFORMACE PŘÁTEL
POMNÍČKŮ A PAMÁTNÝCH MÍST
JIZERSKÝCH HOR

1 / 97

ROČNÍK 8

P O Z V Á N K A

Na jarní schůzku zájemců o pamětní místa v Jizerských horách, která se koná v sobotu 12. dubna 1997, v 10. 00 hodin v ubytovně oddílu Tatran Jablonec v Jungmannově ulici. Vlákem z Frýdlantu 7. 57 , Liberce 8. 38 , Tanvaldu 9. 15 hodin.

Na programu bude mimo jiné dořešení registrace ochranné známky **PATRON**, v souladu se zákonem č. 83/90 Sb. o sdružování občanů.

Výlet u příležitosti výročí osvobození koncentračního tábora v Rýnovicích

se koná v sobotu 26. dubna 1997.

Odjezd vlákem z Frýdlantu 4. 44 , Liberce 7.18 , Tanvaldu 7.15 . Z Jablonce linkou č. 4. v 8. 12 do Kopeckého ulice. (u Dobráka) Účastníci vystoupivší v Jablonci na dolním nádraží půjdou po červené značce na křižovatku lesních cest u odbočky k Bílému kříži. Od zastávky autobusu po stejné značce v opačném směru.

Během cesty navštívíme tato pamětní místa:

- Pramen u svatého obrázku
- Bílý kříž a místo bývalého koncentračního tábora u Liazu
- Riegrův pamětní kříž
- Bývalý lukášovský pomník
- Bývalý lukášovský hřbitov
- Kříž „za plotem“.
- Prosečskou rozhlednu
- Ptačí kámen a napajedlo
- Kříž u staré cesty
- Kapličku v Proseči
- Pomník paní Beldové
- Gödlův pomník
- Hovorkův kříž
- Rohanův kámen
- Roßmeierův kříž
- Skálu „Kesselstein“

Doklad na dobu, když ještě do Rýnovic jezdila elektrická dráha.

Délka výletu je asi 18 kilometrů.

Trasu navrhli a výpravu povedou manželé Zítkovi.

TENTO VÝTISK JE NEPRODEJNÝ
a slouží výhradně pro vnitřní potřebu našeho sdružení
a jeho členů !

Příspěvky, články a fotografie do dalšího vydání
zašlete nejpozději do konce dubna 1997 !

Vladislav Gadziński.
nar. 4. dubna 1924 ve Varšavě,
vězeň koncentračního tábora
Groß Rosen,
komando Gablonz an der Neiße
(Jablonec nad Nisou)
číslo vězně 58 798.

Arbeitskomando bylo umístěné v areálu závodu „Zeiss Werke“, nyní Liaz. Vyráběly se zde optické přístroje pro vojenské účely. Tábor byl v provozu od jara 1944 do 4. května 1945. Tábor byl opuštěn 3. května 1945. Vězňové se pak rozutekli z tzv. revíru, kde byli umírající a těžce nemocní. Já sám jsem byl těžce nemocný, neschopen pohybu. ČS červený kříž nás odvezl nejdříve ke kostelu ve Velkých Hamrech, pak nás jednotlivě umísťovali do okolních nemocnic. Já jsem se dostal s dalšími 15 vězni do nemocnice v Semilech. Dva vězňové druhý den zemřeli, 14 vězňů po šesti týdnech odjelo do Polska. Já jsem zůstal v léčení čtyři měsíce v semilské nemocnici.

To jest zhruba vše. Veškeré materiály má Jaroslav Vitek z Pasek včetně nahrávky na magnetofonu a mé vyprávění o podmínkách, ve kterých jsme žili a umírali. Vitek dělal kronikáře v závodě po osvobození.

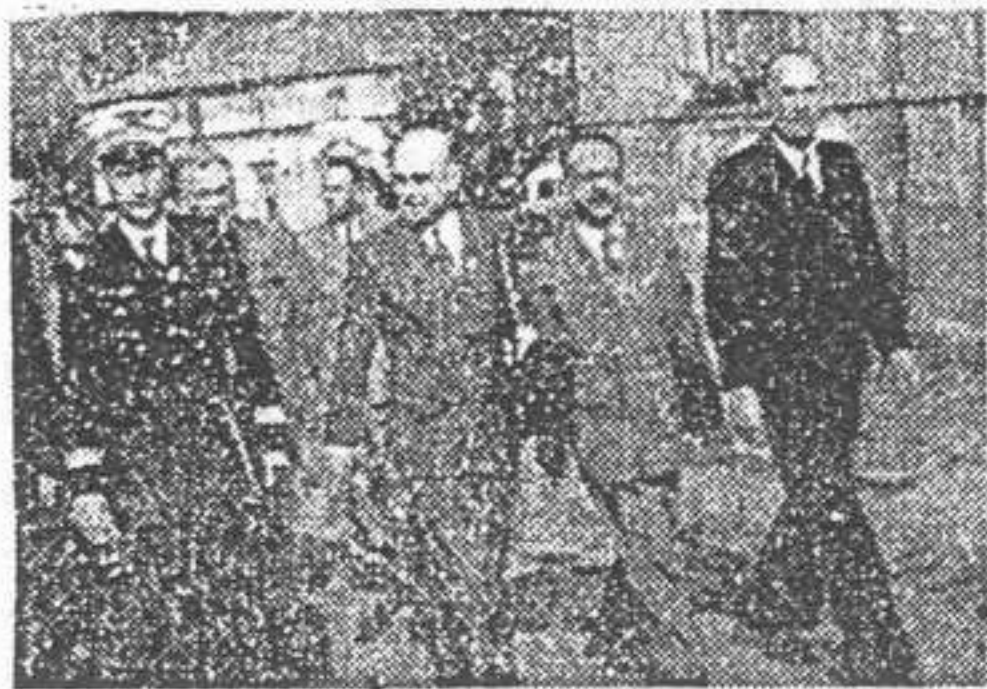
Odhalení památníků umučeným vězňům v Rýnovicích.

V Rýnovicích u budované továrny se za druhé světové války bu-
doval pobočný Zeissův závod z Jeny. Aby práce šly rychle do-
předu, ale hlavně aby to moc nestálo, byla v Rýnovicích zbudo-
vána továrna pro vojenskou výrobu - jemná, přesná mechanika -
- jako různé zaměřovací přístroje. Bylo sem zavlečeno mnoho
lidí, snad z celé Evropy. Dokonce zde byli vězněni i Němci,
kteří nesouhlasili s Hitlerovým počínáním.

Byli zde vězněni nebo nuceně na práci Italové, Turci,
Arméni, a dokonce až z Austrálie. Chci dodat, že tento závod
se začal připravovat ke stavbě již roku 1937. Měli se využít
odborníci a praxe lidí ve sklářství. A původně byl úmysl po-
stavít zde továrnu na výrobu různých druhů čoček a zvětšova-
cích skel a podobně.

Podmínky zde měli vězňové těžké. Nejhorší to měli Ruso-
vé, ti měli i silnější ostrahu. Někteří vězni jako Francouzi,

Angličani, ale i jiní, kteří se dobře chovali a dobře pracovali, mohli přijímat balíčky. A dle sdělení mé sousedky, která je jako starousedlík a přes padesát roků sloužila kostelu jako pomocná kostelnice, že během války měli mši v rýnovickém kostele někteří zajatci - hodně to byli Francouzi a po nich místní občané. Tito vězni s těmito privilegii měli i vycházky

Ministr e. V. Kopecký a zástupci polského a francouzského velvyslanectví v průvodě na místo odhalení památníku v Rýnovicích.

ky do obce Rýnovic a do Jablonce. Několik z nich zde i zplodilo s místními ženami děti „snad jako důkaz na tuto dobu, kde žili.“
I přes toto všechno, bylo utrpení hrozné a mnoho jich bylo ubito, nebo na následky hladu a těžkých nemocí zemřelo. Někteří byli pohřbeni na dvou místech na rýnovickém hřbitově. V hrobní knize Rýnovic je zaznamenán věk, důvod úmrtí atd. Kromě toho i hodina úmrtí, a to ukazuje, že vězeň zemřel třeba v ranních hodinách a téhož dne dopoledne byl zde pohřben. Asi aby to špatně nepůsobilo na spoluvězně, ale hlavně kvůli rozšíření nemocí - - popř. epidemií - muselo jít vše rychle. Ze začátku byli někteří zemřelí vězni odvezeni do Liberce do krematoria, ale velká většina jich byla hned po úmrtí zakopána na kraji lesa, ale i po lese. Dokazuje to, že asi před 12 roky při bouřce se vyvrátil strom a tím odhalil pozůstatky dvou umučených. Po válce bylo určeno důstojné místo pro hromadný hrob těchto umučených. Ti, o kterých se vědělo, kde byli při okraji i hlouběji po lesích pohřbeni, byli exhumováni, uloženi do jednotlivých rakví a důstojně pohřbeni do společného hrobu na okraji lesa vlevo u továrny dnešního Liazu. Ještě dodávám, že tyto exhumační práce museli dělat ti Němci, kteří tu sloužili jako dozorcí, ale i jiní z okolí, kteří se chovali k zajatcům hnusně. Toto je dle sdělení Zdeny Leuchtnerové z Rýnovic, jelikož její otec na exhumační práce dohlížel.

Někdy kolem roku 1960 byli exhumováni vězni pochováni na Rýnovickém hřbitově a pietně pohřbeni ke svým spoluvězňům do společného hrobu. Toto místo u továrny označoval velký březový

kříž s trnovou korunou. Proto se tomuto místu říkalo „U bílého kříže.“ Některým místním občanům se zdálo toto místo, takto označeno, nedostatečným a nedůstojným.

A tak na popud a velkou iniciativu rýnovické paní Růženy Svobodové, dělnice z tehdejší Elektro - Pragy, která se spolu s ostatními dělníky závodu a za finanční pomoci národních podniků Jablonecka, vybudovali v bývalém koncentračním táboře pietní místo, na němž je umístěn památník znázorňující š t v a n é h o v ě z n ě s nápisem „Lidé bděte !“ (Tedy nikoliv socha Julia Fučíka, jak je občas mylně uváděno !) Za pomníkem byl vztyčen opět velký kříž z březového kmene s trnovou korunou. Tento pomník zhotovil jablonecký občan, sochař a bývalý partyzán Jaroš. Slavnostní odhalení pomníku v Rýnovicích se konalo v neděli 26. září 1948. Na toto slavnostní odhalení pomníku pozvala místní organizace KSČ, MNV a MRO v Rýnovicích presidenta republiky Klementa Gottwalda, ale ten se omluvil pro zaneprázdněnost vládními úkoly a tím, že nemá v té době žádný volný čas. Z vládních představitelů přijel tedy pouze tehdejší ministr informací a osvěty Václav Kopecký. Dále se zúčastnili

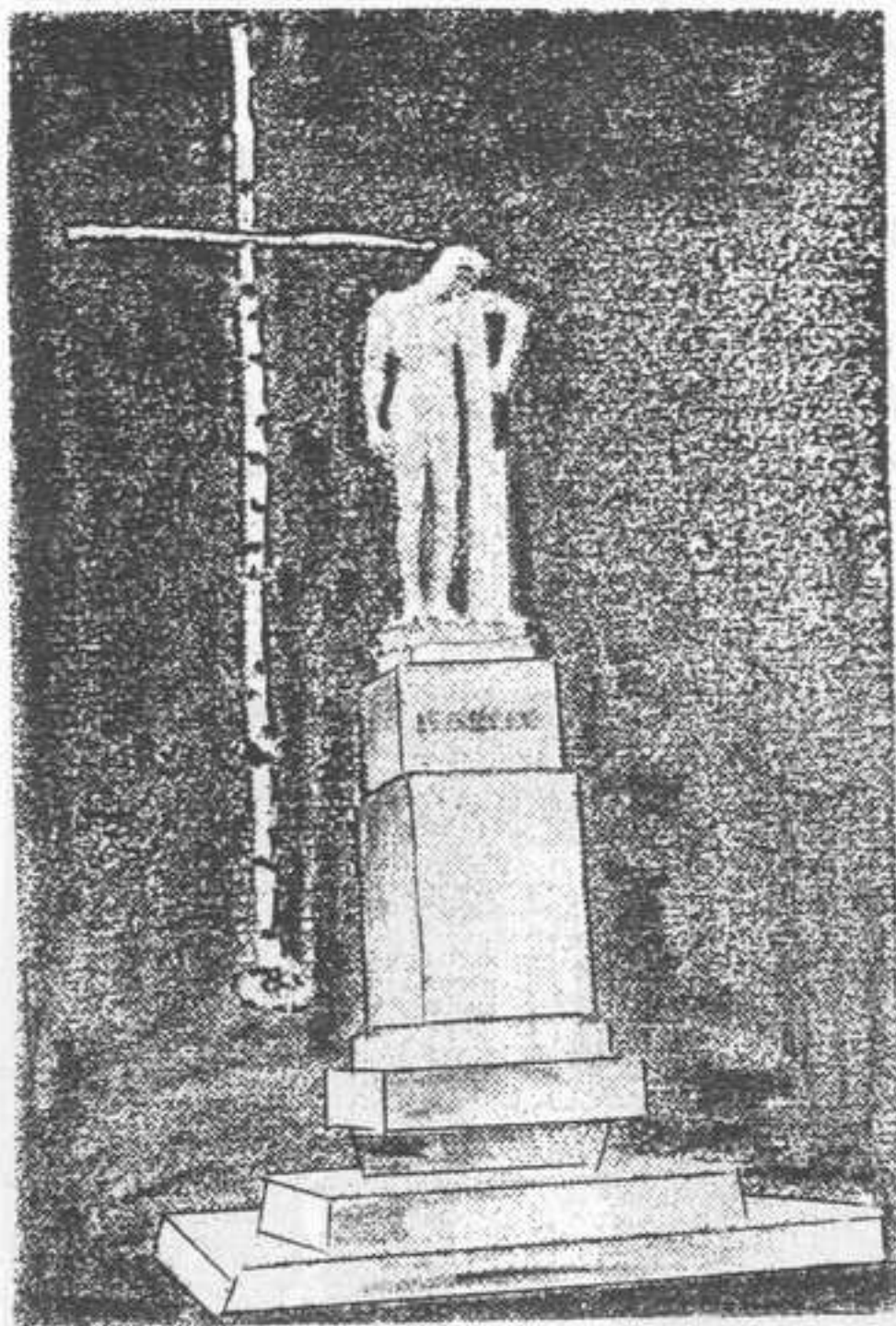
slavnostního odhalení pomníku v Rýnovicích u bývalého koncentračního tábora někteří zástupci velvyslanectví států, jejichž občané zde byli vězněni a pohřbeni ve společném hrobě. K účasti byli též kromě vládních představitelů pozváni též představitelé politického, hospodářského a kulturního života okre-

su a kraje. Místní pořadatelé - organizace KSČ, MNV, a MRO v Rýnovicích dělali vše, aby se z tohoto vzpomínkového aktu stala manifestace širokého okolí za mír.

V sobotu 25. září byl promítán v rýnovickém kině polský film „Oswienczim“. V neděli dopoledne byly položeny věnce na rýnovickém hřbitově u hromadných hrobů vězňů ze zdejšího koncentračního tábora. V 11 hodin bylo na náměstí Dr. Edwarda

Beneše (dnešní Horní náměstí) v Jablonci nad Nisou koncert liberecké posádky. Ve 14 hodin se řadil průvod u budovy MNV v Rýnovicích a odebral se ve 14.30 k památníku. Po položení kytic a věnců promluvili oficiální hosté, kde též pronesl svůj projev ministr informací a osvěty Václav Kopecký. Po zahrání československé, polské, francouzské a sovětské státní hymny byl „Rýnovický památník“ odhalen předsedou MNV Rýnovice Jaroslavem Jáklem, který si jej také jako předseda MNV v Rýnovicích vzal pod svoji ochranu.

D o d a t e k :

Ještě stále se nacházejí různé věci po lesích, které si zde snad schovali bývalí vězni, že je snad vyzvednou a ukáží svým blízkým. Ale osud rozhodl jinak. Jedná se o různé kovové známky a prstýnky z kovu, čepele a jiné drobnosti s různými monogramy. Tito vězni káceli dřevo v lesích a lámali kámen, tak měli snad tu možnost, si to někde schovat.

Pamětní místo udržoval v dobrém stavu n.p. Liaz. Ale v dnešní době, jako když se na utrpení těchto lidí pomalu zapomíná, místo se nachází v dosti zanedbaném stavu. Snad se to trochu zlepší.

Chci ještě poděkovat za vše, co mi o zdejších koncentračním táboře řekl, jak zde žili a jaké zde byly poměry, pan dislav Gadziński, narozený 4. dubna 1924 ve Varšavě v Polsku, který do Rýnovic přišel jako vězeň číslo 58798 z koncentračního tábora Groß Rosen na jaře 1944. Pro paměť dalším generacím necháváme otisknout jeho dopis psaný pro mě a ještě jeho fotografii z dnešní doby. Pan Gadziński bydlí v Jablonci, v ulici Na vršku 10. Jak mně říkal, kdo k němu přijde a má o toto téma zájem, je mu k dispozici se vším, co má v paměti. Jednou bychom chtěli toto téma zpracovat podrobněji.

Ještě jednou mu moc děkujeme za vše, co pro mě udělal a též velký dík od celé naší skupiny.

Manželé Jana a Josef Zítkovi

O d z n a k p o m n í k u u L i a z u

K odhalení tohoto pomníku byl vyražen odznak z měděného plechu na jehlu k zapichování. Velký byl asi 28 x 15 mm na výšku, s motivem sochy stojící u koncentračního tábora v Rýnovicích, dole nápis **RÝNOVICE - 29. 8. 1948**. Odznak byl vyražen s tímto datem, protože se počítalo s odhalením pomníku v tento den. Ale pro problémy s úpravou místa bylo odhalení pomníku o měsíc posunuto, ale odznaky se dávaly s tímto datem. To na vysvětlení všem, kdo tento odznak vlastní nebo ho viděli.

Informace dle zápisu v knize schůzí místní organizace KSČ v Rýnovicích.

Odkaz: Rýnovická kronika, zápisová kniha místní skupiny KSČ v Rýnovicích, archiv v Jablonci a paměti pana Vladislava Gadziňského.

PŘÍHODY JEDNOHO POMNÍČKU Z LUKÁŠOVA

Tento pomník byl postaven za přispění hlavně lukášovských občanů a to svým spoluobčanům, kteří padli v I. světové válce. Po II. světové válce tam měli být dopsáni padlí i z této nesmyslné války, hlavně z Lukášova. A to hlavně bez rozdílu národnosti.

Ale hned po Únoru 1948 přišli mocipáni s nápadem (ale to nejen v Lukášově !) tento pomník předělat. Jména obětí z obou válek nechali odstranit a nechali tam zhotovit rudou hvězdu s nápisem oslavujícím naše drahé osvoboditele. Kladly se zde věnce a květiny do roku 1989. A zase přišel nějaký vzdělanec, který přišel na to, jak by se zapsal do dějin. Navrhl jablonecké radnici, jak tento památník využít. Marné byly protesty. Ani nepomohlo to, že pan Franz Rieger z Esslingenu - 1 - Berghaimu, Seitenstraße 17, nabídl, že finančně zajistí, když se tento pomník uvede do původního stavu a dá na původní místo. Pan Rieger je též z Lukášova a války postihly též jeho rodinu. Naše sousedka Berta Andresová měla na pomníku svého manžela. Loni v únoru jsem osobně mluvil s Václavem Vostřákem - v té době působil na radnici. Byl hlavním aktérem, aby se

tento pomník odstranil. Hrozně se divil, že to není komunistický pomník, ale pomník obětem obou světových válek. A vrchol všeho bylo, když mi řekla paní Novotná z oboru kultury - že dali pomník odstranit - jelikož ho nemá zaevidovaný a že ho město nechá předělat a tím ušetří peníze. Škoda že pomník stál u hlavní silnice z Jablonce do Liberce.

A tak náhle pomník zmizel, aniž by se někdo zeptal občanů Lukášova, zda s tím souhlasí. Ale příhody pomníčku pokračují.

Dne 8. května 1995 v 18.30 hodin byl odhalen v Jablonci poblíž pošty pomník - věnovaný bojovníkům za svobodu vlasti 1939 - 1945 a obětem bezpráví 1948 - 1989. Přítomní si hned povšimli, že pomník má starý tvar. Teprve když se dozvěděli o osudu lukášovského pomníku, tak označili takové chování k památkám jako lidskou hloupost a nesmysl.

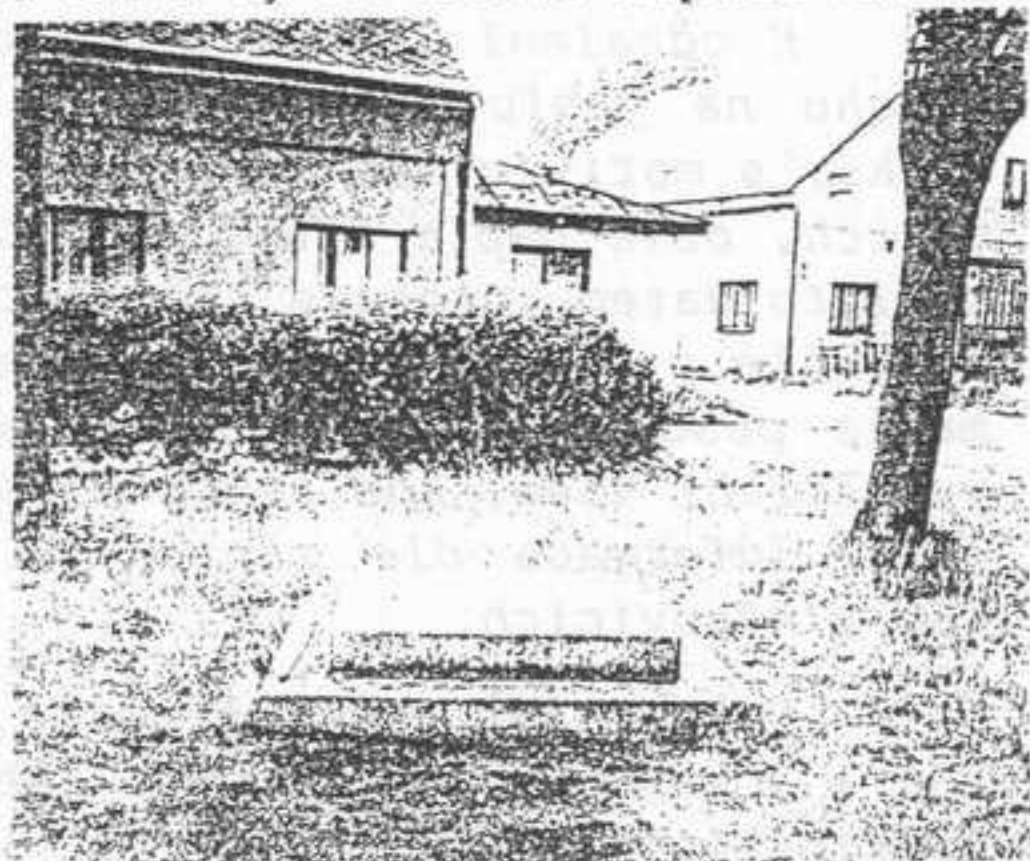
Přitom byla z pomníku použita jen horní část, což vypadá hrozně a nehodí se sem do tohoto prostoru. Ale hlavně bojovníci za svobodu a bezpráví by si zasloužili důstojnější pomník. Jak to asi dopadne, až zase nějaký nový radní mocipán se bude chtít zapsat do dějin a nechá tento oškubaný pomník přemalovat. Snad všude v okolí i v malých vesničkách se o tyto pomníčky stále více starají a nedají na své bývalé padlé spoluobčany dopustit. Snad jenom v Jablonci a blízkém okolí mají všemocní jiné myšlenky.

Jak mám vysvětlit turistům, že jako kronikář jsem to mohl dopustit, když se mě nikdo ani nezeptal. Je hrozné, když se mluví o smíření s bývalými občany tohoto kraje, kteří byli vystěhováni po II. světové válce, a kterým padli ti nejbližší a dnes už nemůžou ani k tomu pomníčku dát kytičku a zapálit svíčku.

Z lukášovského pomníku zbyl jen základ, a co se s ním bude dít dál, i přes různé protesty, nedovedu si vůbec představit.

Josef Zítka

(O přestěhování lukášovského pomníku byla již zmínka v Patronu č. 2/95:24.)

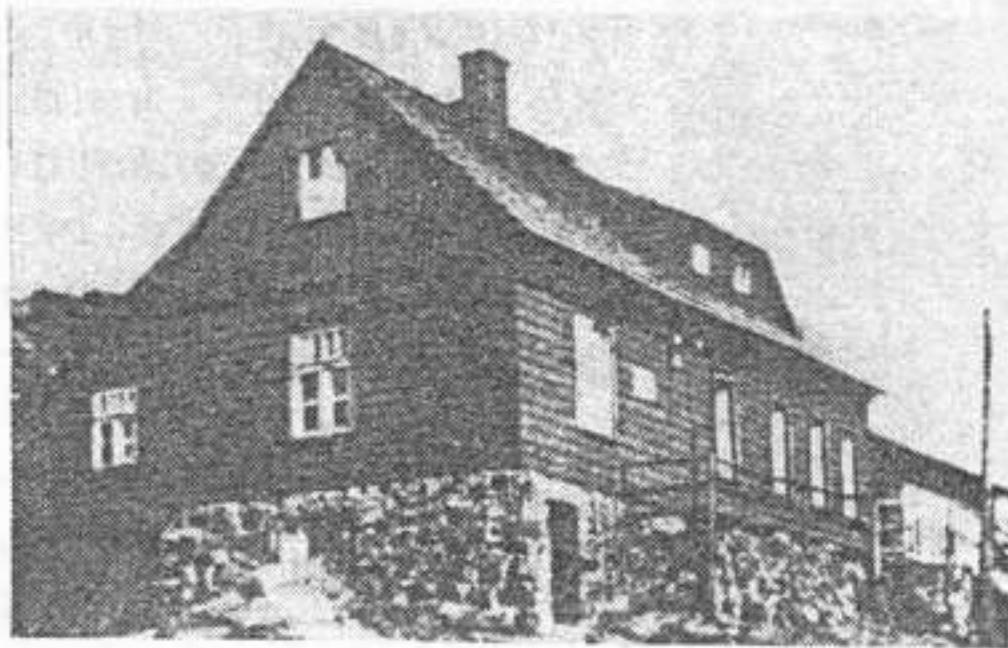

Zde stával lukášovský pomník.

ZLATÉ JÁMY

Zprávu o svém putování touto dosud málo probádanou oblastí přinesl Ivan Sedlák:

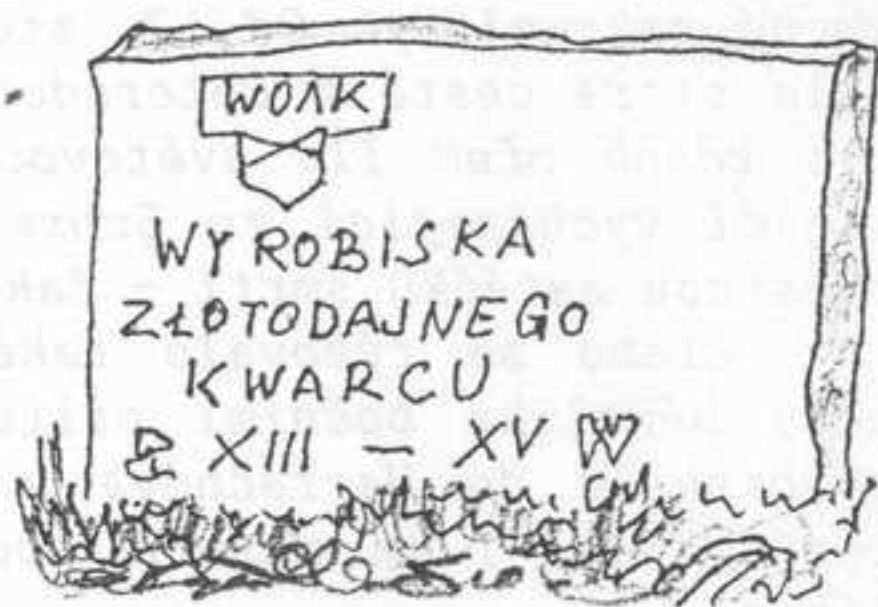
Začátkem loňského října jsem navštívil slezskou stranu Jizerských hor. Mimo Vysokého Kamene se zbytkem základů turistické chaty, která zde stávala v letech 1837 - 1963, jsem

WYSOKI KAMIEN — NIESTNIĘJACE SCHRONISKO

přešel i místo označené na mapách jako Złote Jamy. Zajímalo mne, co se pod tímto názvem skrývá a nyní byla možnost to zjistit. Vystoupal jsem tedy směrem od modře značené cesty do Świeradowa Zdroje až pod Wysokou Kopu, kde ve výši 1 088 mnm. jsem našel souvislou řadu vykopaných jam, která se táhne vodorovně po úbočí. Každá jáma má zřetelnou kupku vyhrabané zeminy, ve které je vidět hodně bílého křemene - u některých jam je jenom vyhrabaný písek. Kolik tady těch jam je, jsem nepočítal, ale určitě jich bylo více než deset. Tak to jsou tedy ty Złote Jamy! Když jsem pak na jiném místě sestoupil zpět na zmíněnou modře značenou cestu, téměř jsem narazil na nový pomníček s nápisem:

WYROBISKA
ZŁOTODAJNEGO
KWARCU
z XIII. - XV. w.

Jak vidno, probíhaly zde kdysi pokusy s těžbou zlatých kyzů a průzkum byl zřejmě neúspěšný a tak zde zbyly jen ty zachovalé zlaté jámy, k nimž schůdná cesta nevede.

Ivan Sedlák

V turistickém průvodci „Słownik geografii turystycznej Sudetów - Góry Izerskie” jsem vyhledal všechno o Zlatých Jamách: Złote Jamy - Goldgrubenhübel - Nevýrazný žulový zales-

něný vrchol 1088 mm uprostřed Vysokého Jizerského hřebene. K názvu se váží pověsti o středověkých vlámských a vlašských hledačích drahých kamenů, jimiž byl prostor velmi intenzivně probádán. Zlato bylo také rýžováno v písečných naplaveninách v řece Zackenu v údolí východně pod Ludwig-sbaude. Zde na třech

místech stojí pomníky, připomínající starou tradici. Ve druhé polovině 17. století byla v provozu stará štola, poblíž lesní cesty, která od břehu Malého Zackenu stoupá do Seiffershau. Původně tekla řeka přes rybníky jižně od Warmbrunnu - Cieplice - Zdrój. Při mohutné povodni 2. července 1702 si voda vymlela nové koryto přes Petersdorf - Piechowice a staré, o 8 km delší koryto zaniklo. Na velmi podrobné mapě „Karkonoski park narodowy“, Wroclaw, 1991, 1 : 30 000 jsou části tohoto slepého ramene zakresleny. Od 17. století proti proudu Malého Zackenu vedla stará cesta z Petersdorfu do Flinsbergu, která byla teprve těsně před II. světovou válkou nahrazena tzv. Sudetskou silnicí vycházející ze Schreiberhau - Szklarskej Poreby přes pověstnou zatačku smrti - Zakret Śmierci.

Zlato se rýžovalo také v potoce Złotniku - Goldfloß, který několika bočními přítoky kolmo podtéká starou trať z Jakobsthalu do Harrachova a lesní silnici do Karlsthalu, a který se asi 1 km západně pod silniční celnicí vlévá do říčky Milnice.

J.Š.

JARNÍ OBJEV ZA CHALUPOU U HAVLÍKŮ VE VESCI

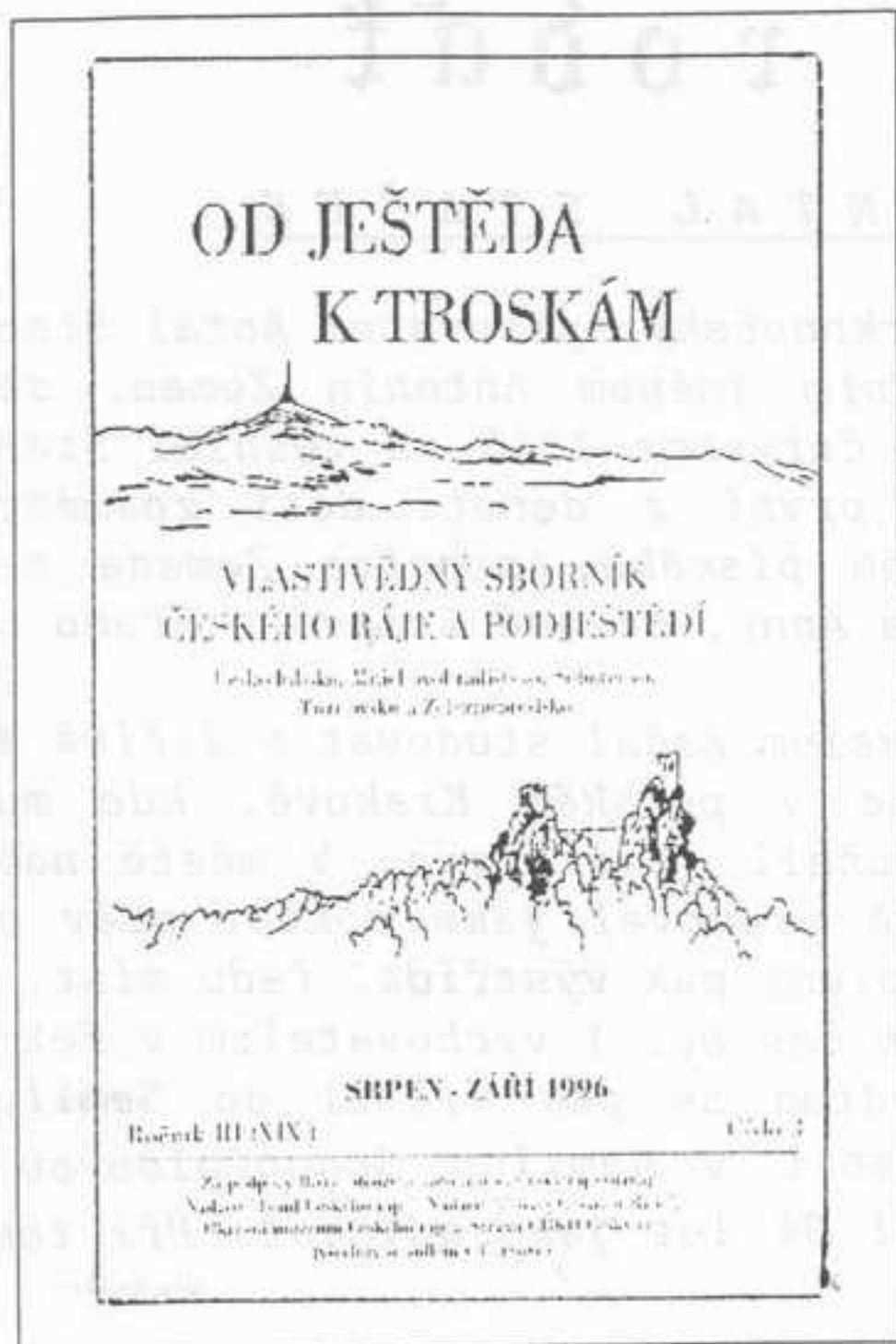
V květnu před dvěma lety tudy procházel mladý ochránce památek Marek Řeháček z Liberce, autor nedávno vydaného sborníčku o pomníčcích Ještědského hřebene. Upozornil nás, vlastně se zeptal, co víme o pískovcovém sloupku nebo snad pomníčku za cha-

lupou u Havlíků, přímo naproti nedávno obnovenému kříži z Vesnického románu. Je na něm dost dobře zřetelně viditelný letopočet 1732 nebo možná 1752 a pod ním písmena WP. Museli jsme přiznat, že o tom nevíme vůbec nic a že on je první, který si tohoto nápisu svým cvičeným okem povšimnul, zatímco zdejší nic nepostřehli. Omluvou může být skutečnost, že přišel z jara, dokud nebyl téměř metr vysoký opracovaný kámen zarostlý vysokými travinami.

Při důkladnější prohlídce jsme zjistili, že to je rohový sloupek dávného oplocení, jak o tom svědčí zářezy, vytesané na dvou stranách, zatímco letopočet směřuje ven. A opět nám pomohly zápisky učitele Jáchyma Prouška o chalupách ve Vesce, ze kterých je známo, že v čp. 3 u Havlíků sídlil snad již od 16. století rod Pavlů. A jeden Wáczslaw z tohoto rodu je zde zvěčněn.

Zpravodaj sdružení kraje rodáků Karoliny Světlé č. 32/95
Pro tento zpravodaj napsal Miroslav Jíra.

OD JEŠTĚDA K TROSKÁM

Roč. XII. - 1934, č. 7 - 8, str. 142:

Výzkum severních Čech: Společnost pro pravěký výzkum sev. Čech se sídlem v Jablonci podala 3. prosince zprávu o novém sídle - na Horce u Českého Dubu zjistila hradiště o dvou náspech a studnu, na Räubersteinu u Hodkovic kulturní vrstvu a v ní střepy z konce římského císařství, mezi Českým Dubem a Hodkovicemi u postranní cesty znameňaný kámen, na hradišti „Eichberge“ u Svěbořic střepy z 1. a 3. století po Kristu, uhlí a spálené kosti lidské, zuhelnatělý kus roubení, ohledali pravěkou „Hrobku“ u Sychrova, nasypanou z ohromných kamenů, na jednom z nich je záhadné znamení, na Drábovně nad Malou

Skalou zjistili dřevěný hrádek, jizbu tesanou, cisternu a našli železný šíp a zlomek železné spony. Na Reitsteině u Chrastavy kulturní vrstvu s střepy z dob římského císařství. Na „Israelbergelu“ u Zákup střepy hradištní, u rybníka „Fraunteich“ v sousedství pazourkový nožík, na „Schwarzkoppe“ na sever od Zákup dva pravěké doly a v sousedství „Dobranovského rychtáře“ bronzy. V jeskyni u Velic stopy kultury latinské. Na „Hrobce“ u Žehrova násep a dva střepy z doby bronzové. Ze Třtí u Sychrova kamenný pluh. - Sledujeme s velikým zájmem výzkum německých krajanů a těší nás jejich objevy, ale nezdá se nám právě sousedským jednáním, když přecházejí na naši půdu a odnášejí odtud památky, jež přísluší do našich museí. Toho my neděláme. (- Š -)

Jak je vidět, vlastivědní badatelé se před druhou světovou válkou neobešli bez národnostních půtek, z pohledu dnešního zájemce již bezpředmětných. Dnes jsou všechny museální sbírky uloženy v Liberci, Turnově, Železném Brodě, Českém Dubu, České Lípě i jinde a obvykle popsány v obou jazycích.

Vlastivědným badatelům mezi Ještědem a Troskami přejeme hodně úspěchů v jejich práci. Další podrobnosti jsou uvedeny v Jizerských a Lužických Horách č. 1/97:27, nebo na adrese: CHKO Český ráj, Dvořákova 294, 511 01 Turnov. J.Š.

Slavný rodák

ANTAL STAŠEK

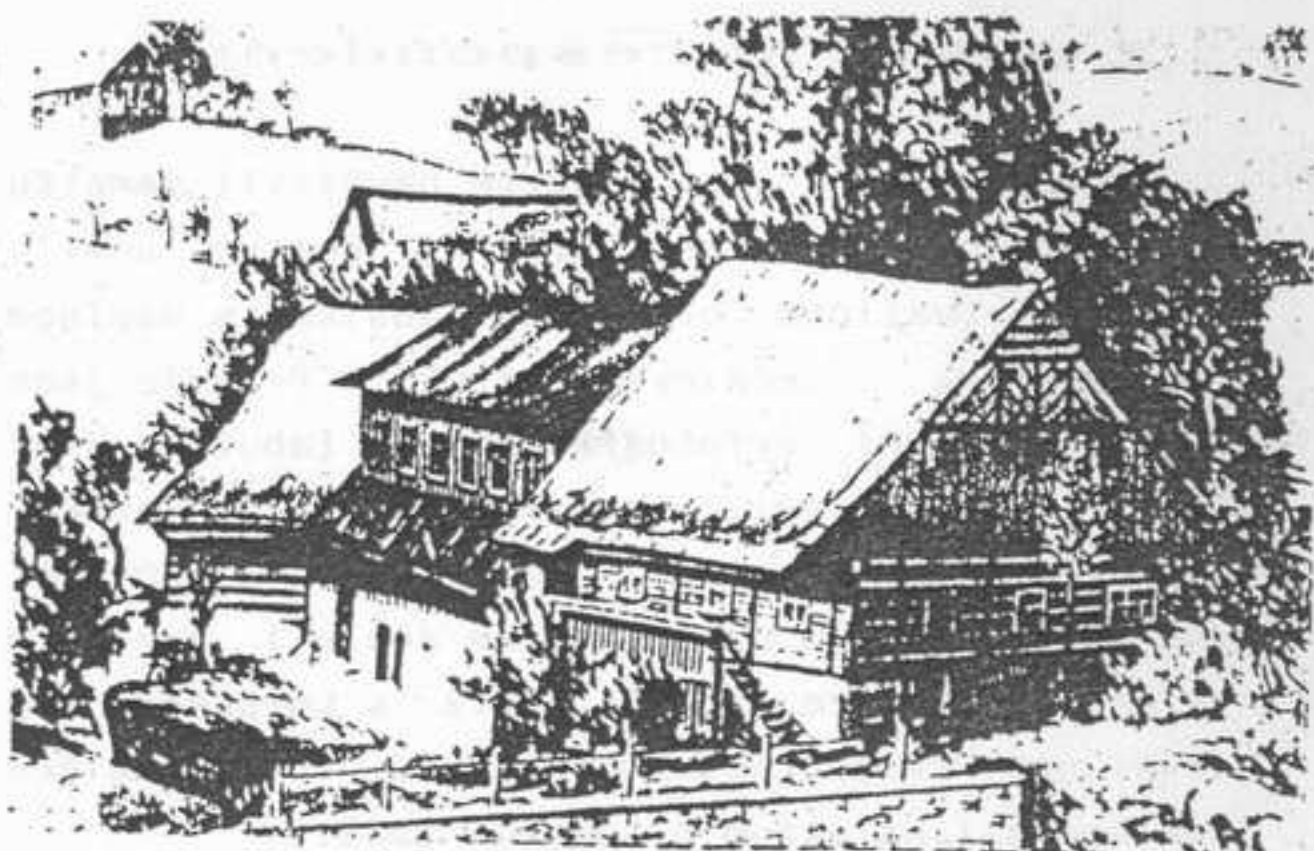

Český podkrkonošský spisovatel Antal Stašek, vlastním jménem Antonín Zeman, se narodil 2. července 1843 ve vesnici Stanový jako první z deseti dětí známého krkonošského písmáka Antonína Zemana ze Stanového a Anny, rozené Šolové z Kruhu u Jilemnice.

Gymnasium začal studovat v Jičíně a dokončil ho v polském Krakově, kde mu bydlení umožnil jeho strýc. V městě nad Vislou také promoval jako doktor práv a jako koncipient pak vystřídal řadu míst.

Jeden čas byl i vychovatelem v Petrohradě. Odtud se pak vrátil do Semil, kde se oženil s Kamilou Schönfeldovou. Tam působil 34 let jako advokát. Při tom

si našel dost času k tomu, aby začal zachycovat život prostých obyvatel v našem podhůří. Ten shrnul do románů a povídek *Na rozhraní*, *V temných vírech*, *Když hlad a války zuřily*, *Bratři*, *Přelud* a hlavně pak *Blouznivci našich hor*. Nejznámější je však jeho povídka *Švec Matouš*, kterou otiskl roku 1876 v Lumíru, přepracovaná do románu *O ševci Matoušovi a jeho přátelích*, jenž byl později zfilmován.

Obrázek rodného statku Antala Staška, od jehož smrti uplynulo pětadesát let, je prací Vladimíra Pavlíka.

Jako penzista se odstěhoval A. Stašek do Krče u Prahy, kde zemřel 9. října 1931. Jeho syn Kamil Zeman byl známý pod jménem Ivan Olbracht.

Podle článku v Dnešním Jablonecku a knihy Stanovské kořeny zpracoval Jiří Šourek.

*Antonín Zeman,
pisatel téchto pamětí,
otec Antala Staška,
děd Ivana Olbrachtu*

Antal Stašek

Ivan Olbracht

Z došlé korespondence

Koncem května jsem poprvé navštívil památku na Toníčka Kunze. Tady jsem byl poprvé nemile překvapen. Destička prasklá a tabulka s nápisem byla pohozena v nedalekém potůčku. Protože jsem pomníček chtěl vyfotografovat, tabulku jsem provizorně připevnil, ale zároveň jsem se rozhodl tuto památku opravit. Použil jsem původní mosaznou tabulku, kterou jsem doplnil ocelovým křížem s korpusem Krista. Kříž s korpusem jsem nechal nastříkat práškovou barvou. Nový pomníček jsem upevnil na strom 8. června 1996.

Další památka, která je ve velmi špatném stavu, je kříž sebevraha Veselého. Kříž je rozpraskaný a tabulka nečitelná. I tuto památku bych chtěl opravit. Pokud mně to čas dovolí, chtěl bych opravu dokončit do konce července.

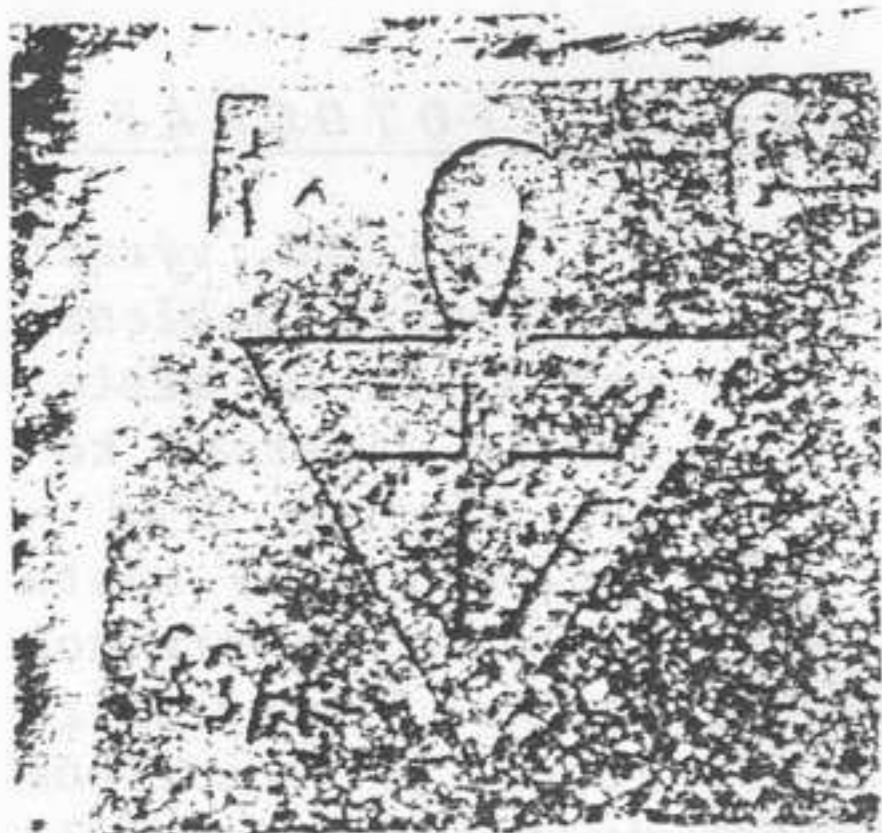
Při toukách po Černostudničním hřebeni jsem narazil na kámen s nápisem » VERIURA «, o jehož osudu psal ve svém příspěvku pan Kutnar a pan Zítko v PATRONU 4/92:5,6,7. Protože jsem měl dost času, prohlížel jsem kameny

v okolí a našel jsem jeden kámen s dalším písmenem. Myslím si, že kámen nebyl použit na sloupky k plotu, ale prostě ho někdo rozbil a rozházel po okolí.

V současné době se věnují oblasti Liberecka a při té příležitosti jsem navštívil i nový obrázek na Strážním buku. Opět jsem byl ale nemile překvapen, když z obrázku zbyl jenom rámeček a v jeho dolní části nápis: Strážní buk.

Podobný osud potkal i Hroby mrtvých mužů, kde si pro změnu rámečkem z jinak pěkné tabulky někdo zatopil v blízkém ohničku (Zbylý rámeček jsem našel v popelu) Aby toho nebylo málo, stačil ten někdo ještě urazit u jednoho kříže horní rameno. Není mně z toho příliš vesele, ale to je asi odkaz naší doby, že jeden buduje a druhý to úspěšně

likviduje. Je to taková zvláštní hra, ve které vítězí ten, kdo má silnější nervy.

Ivan Fojtík, 30. června 1996.

Posílám Vám fotografie nové pamětní desky umístěné nad Mešním kamenem. Nevím o ni nic víc, než to, že je zacementována v poslední skále skalnatého hřbitku směrem od České chalupy, pár desítek metrů nad Mešním kamenem.

Pokud se někdo dozví o této desce něco bližšího, rád si o tom přečtu v našem spokovém informačním zpravodaji.

Antonín Strecker, 22. února 1997

Na tzv. » novém « mostě přes Jizeru v Kořenově došlo loni ke dvěma vážným dopravním nehodám. Nejdříve tam spadli do vody komedianti, kteří jeli s kolotočem na pouť do Jelení Hory.

O pár dnů později tam převrátil kamion Otomar Tríska, kterému byl v létě postaven na místě neštěstí pěkný pomníček.

J.S.

*

*

*

*

*

Opravený pomníček na Dolní černé Studnici u domku pana Nesvatby, který se v Patronu 4/96:24 tázal, zda někdo neví, na jakou počest byl postaven.

JABLONEC NAD NISOU
SOUBOR DOBOVÝCH POHLEDNIC

JABLONEC NAD NISOU
SOUBOR DVANÁCTI DOBOVÝCH POHLEDNIC

Ke 130. výročí povýšení Jablonce nad Nisou na město vydalo nakladatelství Jizerská kóta, Jablonec n. N. a Spolek přátel města Jablonec nad Nisou.
Text Václav Lukáš a Jan Strnad
Grafická úprava Petr Vobořil
Litografie FPS REPRO Praha
Tisk Plastic - tiskárna Zaplatílek, Vesec
Reprodukovány pohlednice ze soukromé sbírky Petra Kurtina a Státního okresního archivu v Jablonci nad Nisou.
Vydáno v počtu 1000 kusů.

Vybrané pohlednice jsou z dobové produkce firem Honzejk & Mathes, Hermann Rössler, Emil Böhme, L & P a Erhard Fischer vydávané v letech 1900 - 1920.

Ku 130. výročí povýšení Jablonce nad Nisou na město, vydala Jizerská kóta, Městský úřad a Spolek přátel města Jablonce výpravnou knížku fotografií, která je rozdělena do tří částí. V 1. části jsou nejstarší dochované obrazy, ve 2. části černobílé fotografie od počátku století do II. světové války a ve 3. části jsou pro srovnání barevné fotografie ze současnosti. Je to vlastně první knížka, která vyšla od vydání v 70. letech.

Ku stejné příležitosti vyšla také sbírka starých černobílých i barevných pohlednic.

Ku příležitosti velké rekonstrukce městského divadla, které v minulosti zažilo větší slávu, vyšel podobný soubor pohlednic s náměty divadla a jeho někdejšího budování na počátku století.